

Bon senioralny w praktyce

Kto jest beneficjentem bonu – senior czy członek jego rodziny? Jakie kryterium dochodowe przewiduje ustawa? Kto powinien potwierdzać wykonanie usługi? Przygotowanie gmin i OPS do realizacji nowego zadania

Wideoszkolenie skierowane do pracowników urzędów gmin i miast, kierowników oraz pracowników OPS, MOPS, GOPS i CUS, pracowników socjalnych, osób odpowiedzialnych za organizację usług społecznych i opiekuńczych, skarbników, głównych księgowych i pracowników działów finansowych, koordynatorów polityki senioralnej, przedstawicieli organizacji pozarządowych i podmiotów świadczących usługi na rzecz seniorów.

Ustawa została podpisana przez Prezydenta RP i opublikowana 23 lipca 2026 r. w Dzienniku Ustaw

Wideoszkolenie PCC Poland obejmuje kompleksowe przygotowanie uczestników do sprawnego realizowania programu Bon senioralny w praktyce. Podczas szkolenia zostaną omówione ramy prawne i zasady kwalifikacji beneficjentów, wymogi dochodowe, procedury wywiadu środowiskowego oraz oceny potrzeb seniora. Przedstawiona zostanie ścieżka formalno-prawna od wniosku po decyzję administracyjną, kwestie finansowania, a także wytyczne dotyczące organizacji usług, współpracy z opiekunami i kontroli jakości. Istotnym elementem szkolenia będzie analiza praktycznych przypadków. Ważna informacja dotycząca stanu prawnego: Program szkolenia ma charakter wstępny i został przygotowany na podstawie ustawy z dnia 11 czerwca 2026 r. o osobach starszych i koordynacji opieki długoterminowej oraz dostępnego projektu rozporządzenia w sprawie Programu Bonu Senioralnego. Na dzień opracowania programu ustawa została podpisana przez Prezydenta RP, ale oczekuje na ogłoszenie w Dzienniku Ustaw.

Nie zostało również ogłoszone rozporządzenie Rady Ministrów określające szczegółowe zasady przyznawania, realizacji, finansowania i monitorowania bonu senioralnego. Ostateczny zakres szkolenia zostanie zaktualizowany po opublikowaniu ustawy i rozporządzenia. Jeżeli rozporządzenie nie zostanie wydane przed terminem szkolenia, zagadnienia wymagające regulacji wykonawczej zostaną przedstawione jako rozwiązania projektowane, a szkolenie będzie miało charakter informacyjno-przygotowawczy.

W programie m.in.:

- Dlaczego kryterium dotyczy dochodu seniora, a nie dochodu jego dziecka lub całej rodziny?
- Czy pobyt w ZOL lub ZPO wykluczy otrzymanie bonu?
- Czy od odmowy przyznania bonu będzie przysługiwało odwołanie?
- Czy finansowanie będzie przekazywane w formie dotacji celowej z budżetu państwa?
- Kto będzie monitorował realizację Programu?
- Jak podzielić zadania pomiędzy urząd, OPS, księgowość i realizatora usług?
- Czy każda gmina będzie zobowiązana do realizacji Programu?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

Po ogłoszeniu ostatecznego rozporządzenia materiały szkoleniowe zostaną uzupełnione w szczególności o:

- checkliście przygotowania gminy do wdrożenia Programu;

- schemat postępowania od zgłoszenia seniora do rozpoczęcia usług;
- wykaz dokumentów niezbędnych do realizacji i rozliczenia wsparcia;
- wzór karty realizacji usług;
- propozycję podziału obowiązków pomiędzy gminę, OPS i realizatora;
- zestaw praktycznych przypadków wraz z rozwiązaniami;
- wzory dokumentów wynikające z ostatecznej treści rozporządzenia.

Szczegółowy program szkolenia:

1. Aktualny stan prawny bonu senioralnego

- Na jakim etapie znajduje się proces legislacyjny?
- Kiedy ustawa wejdzie w życie?
- Jakie znaczenie dla gmin ma brak rozporządzenia wykonawczego?
- Które elementy bonu wynikają bezpośrednio z ustawy, a które muszą zostać określone w rozporządzeniu?
- Czy gminy mogą rozpocząć przygotowania organizacyjne przed wejściem w życie przepisów?
- Jak odróżnić obowiązujące rozwiązania od wcześniejszego projektu bonu senioralnego?
- Czy nadal aktualne są wcześniejsze założenia dotyczące wieku 75 lat, aktywności zawodowej dziecka seniora i kwoty 2150 zł?

2. Charakter prawny i cel bonu senioralnego

- Czym jest bon senioralny według nowej ustawy?
- Czy bon jest świadczeniem pieniężnym, rzeczowym czy usługowym?
- Czy senior otrzyma pieniądze do samodzielnego wykorzystania?
- Czy bon senioralny jest świadczeniem z pomocy społecznej?
- Czy bon będzie częścią systemu opieki długoterminowej?
- Czy Program Bonu Senioralnego ma charakter programu rządowego?
- Czy realizacja Programu będzie zadaniem własnym czy zleconym gminy?
- Jaka będzie rola gminy, OPS, MOPS i CUS?
- Czy każda gmina będzie zobowiązana do realizacji Programu?

3. Osoby uprawnione do bonu senioralnego

- Kto jest beneficjentem bonu – senior czy członek jego rodziny?
- Jakie kryterium wieku będzie obowiązywać?
- Jak ustalić moment ukończenia przez seniora 65. roku życia?
- Czy senior musi mieszkać samotnie?
- Czy z bonu będzie mogła skorzystać osoba mieszkająca z rodziną?
- Czy bon będzie przysługiwał seniorowi niemającemu dzieci ani innych osób bliskich?
- Czy wymagane będzie orzeczenie o niepełnosprawności?
- Czy osoba częściowo samodzielna będzie mogła otrzymać wsparcie?
- Czy z bonu będą mogły korzystać osoby z demencją lub chorobą Alzheimera?
- Jakie znaczenie będzie miało obywatelstwo i miejsce zamieszkania seniora?
- Która gmina będzie właściwa w przypadku zmiany miejsca zamieszkania?

4. Kryterium dochodowe seniora

- Jakie kryterium dochodowe przewiduje ustawa?
- Dlaczego kryterium dotyczy dochodu seniora, a nie dochodu jego dziecka lub całej rodziny?
- Jak rozumieć ustawową kwotę 3410 zł?
- Czy będzie to kwota netto czy brutto?
- Dlaczego dochód ustala się na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, a nie ustawy o pomocy społecznej?
- Jak obliczać średni miesięczny dochód z trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku?
- Jak ustalać dochód nieregularny?
- Jak traktować jednorazowe wyrównanie emerytury?
- Czy do dochodu będą wliczane trzynasta i czternasta emerytura?
- Jak traktować dodatek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny, alimenty i inne świadczenia?
- Jakie dokumenty mogą potwierdzać dochód seniora?
- Czy niewielkie przekroczenie kryterium pozwoli na zastosowanie wyjątku?
- W jaki sposób kryterium dochodowe będzie waloryzowane?

5. Wyłączenia i łączenie bonu z innymi formami wsparcia

- Kiedy bon senioralny nie będzie przysługiwał?
- Czy świadczenie wspierające wykluczy możliwość otrzymania bonu?
- Jak bon będzie łączony z usługami opiekuńczymi?
- Czy korzystanie z asystencji osobistej wykluczy bon?
- Czy bon będzie można łączyć ze specjalistycznymi usługami opiekuńczymi?
- Jak traktować pobyt w domu pomocy społecznej?
- Czy pobyt w ZOL lub ZPO wykluczy otrzymanie bonu?
- Jakie znaczenie będzie miał pobyt w placówce dziennej?
- Jak stosować wyjątek dotyczący doraźnego korzystania z usług lub opieki przez okres nieprzekraczający 14 dni?
- Czy czasowa hospitalizacja seniora wpłynie na realizację bonu?

6. Wniosek o przyznanie bonu

- Kto będzie mógł złożyć wniosek?
- Czy wniosek będzie składał senior, członek rodziny, opiekun prawny czy pełnomocnik?
- Gdzie będzie składany wniosek?
- Czy możliwe będzie złożenie wniosku elektronicznie?
- Jakie elementy powinien zawierać wniosek?
- Jakie załączniki, oświadczenia i dokumenty będą wymagane?
- Czy dane dotyczące dochodu i innych świadczeń będą pozyskiwane samodzielnie przez gminę?
- Czy będzie obowiązywał urzędowy wzór wniosku?
- Jak postępować z wnioskiem niekompletnym?
- Jak ustalić właściwość miejscową gminy?

7. Ocena potrzeb seniora

- W jaki sposób gmina będzie ustalała niezaspokojone potrzeby seniora?
- Kto będzie uprawniony do przeprowadzenia oceny?
- Czy ocenę będzie przeprowadzał pracownik socjalny?
- Czy konieczna będzie wizyta w miejscu zamieszkania seniora?
- Czy będzie przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy?

- Czy przepisy przewidzą odrębny formularz oceny funkcjonalnej?
- Jak oceniać zdolność seniora do wykonywania podstawowych czynności życia codziennego?
- Czy zostanie wprowadzona punktowa skala oceny?
- W jaki sposób ustalana będzie liczba godzin lub zakres wsparcia?
- Jak postąpić, gdy senior odmówi wpuszczenia pracownika?
- Czy ocenę można przeprowadzić w szpitalu albo zdalnie?
- Jak postępować w przypadku osoby z zaawansowaną demencją?

8. Forma przyznania bonu i procedura postępowania

- Czy bon będzie przyznawany w drodze decyzji administracyjnej?
- Czy podstawą realizacji wsparcia będzie umowa zawierana pomiędzy gminą a seniorem?
- Czy do postępowania będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego?
- Czy od odmowy przyznania bonu będzie przysługiwało odwołanie?
- W jakim terminie gmina będzie zobowiązana rozpatrzyć sprawę?
- Czy senior będzie posiadał roszczenie o przyznanie bonu?
- Jak postępować, gdy liczba osób spełniających warunki przekroczy wysokość środków otrzymanych przez gminę?
- Czy możliwe będzie tworzenie list oczekujących lub rezerwowych?
- Jak prawidłowo dokumentować zakwalifikowanie albo niezakwalifikowanie seniora?

9. Zakres usług realizowanych w ramach bonu

- Jakie potrzeby seniora będą mogły zostać zaspokojone?
- Na czym będzie polegała pomoc w wykonywaniu codziennych czynności?
- Czy w ramach bonu będzie można przygotowywać posiłki, wykonywać zakupy, sprzątać i robić pranie?
- Jak rozumieć opiekę higieniczno-pielęgniarską?
- Czy osoba wykonująca usługi będzie mogła podawać leki?
- Czy bon będzie obejmował pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych?
- Czy możliwe będzie towarzyszenie seniorowi podczas wizyty u lekarza?
- Czy można finansować transport, rehabilitację lub zabiegi pielęgniarstwa?
- Na czym będzie polegało zapewnienie kontaktów z otoczeniem i aktywizacja seniora?
- Czy w ramach bonu będzie wykonywać prace takie jak mycie okien, koszenie trawy, remont albo odśnieżanie?
- Jak postępować, gdy senior lub jego rodzina oczekują czynności wykraczających poza zakres wsparcia?

10. Organizacja świadczenia usług

- Kto będzie organizatorem usług objętych bonem?
- Czy gmina będzie mogła realizować usługi samodzielnie?
- Czy realizację będzie można powierzyć OPS, MOPS albo CUS?
- Czy usługi będzie można zlecić organizacji pozarządowej, podmiotowi ekonomii społecznej lub firmie prywatnej?
- Na jakiej podstawie prawnej będzie następowało zlecenie usług?
- Czy usługi będzie mogła wykonywać osoba wskazana przez seniora?
- Czy opiekunem będzie mógł być członek rodziny albo sąsiad?
- Jakie wymagania i kwalifikacje będzie musiała spełniać osoba wykonująca usługi?

- Czy wymagane będzie szkolenie z opieki nad seniorem i pierwszej pomocy?
- Jak zweryfikować niekaralność, stan zdrowia i przygotowanie opiekuna?
- Jak postępować w przypadku braku osób gotowych do świadczenia usług?

11. Przygotowanie organizacyjne gminy i OPS

- Kto w strukturze gminy powinien odpowiadać za Program?
- Czy konieczna będzie zmiana statutu OPS lub CUS?
- Czy potrzebne będzie upoważnienie wójta, burmistrza albo prezydenta miasta?
- Jak podzielić zadania pomiędzy urząd, OPS, księgowość i realizatora usług?
- Jak oszacować zapotrzebowanie na środki?
- Jak przeprowadzić diagnozę potrzeb seniorów w gminie?
- Jak oszacować liczbę potrzebnych opiekunów?
- Jak przygotować harmonogram wdrażania Programu?
- Jakie wewnętrzne regulaminy i procedury należy opracować?
- Jak zorganizować nabór seniorów i osób świadczących usługi?
- Jak prowadzić informację i promocję Programu?

12. Finansowanie bonu senioralnego

- Z jakich środków będzie finansowany Program?
- Czy finansowanie będzie przekazywane w formie dotacji celowej z budżetu państwa?
- W jaki sposób gmina będzie zgłaszała zapotrzebowanie?
- Jakie gminy będą miały pierwszeństwo w otrzymaniu finansowania?
- Czy przystąpienie do Programu będzie oznaczało otrzymanie całej wnioskowanej kwoty?
- Czy gmina będzie musiała wносить wkład własny?
- Czy dotacja pokryje koszty organizacyjne i administracyjne?
- W jaki sposób zostanie ustalona wartość usług?
- Kto będzie określał stawkę godzinową?
- Czy zostanie wprowadzona maksymalna miesięczna wartość bonu?
- Jak rozliczać niewykorzystane środki?
- Czy niewykorzystana dotacja będzie podlegała zwrotowi?

13. Dokumentowanie i rozliczanie usług

- Jak dokumentować wykonanie usług u seniora?
- Czy będą stosowane karty pracy lub miesięczne zestawienia godzin?
- Kto powinien potwierdzać wykonanie usługi?
- Czy senior lub jego przedstawiciel będzie podpisywał kartę realizacji usług?
- Jak dokumentować nieobecność seniora albo niewykonanie zaplanowanej usługi?
- Jak kontrolować zgodność rozliczenia z rzeczywiście wykonanym zakresem wsparcia?
- Jakie dokumenty powinien prowadzić podmiot zewnętrzny?
- Jak rozliczać umowy z osobami świadczącymi usługi?
- Jak przygotować dokumentację do kontroli wojewody?
- Jak długo przechowywać dokumentację Programu?

14. Zmiana sytuacji seniora w trakcie realizacji bonu

- Jak postąpić w przypadku śmierci seniora?
- Co zrobić, gdy senior przeprowadzi się do innej gminy?

- Jak postępować w razie pobytu seniora w szpitalu?
- Co zrobić po umieszczeniu seniora w DPS, ZOL albo ZPO?
- Jak reagować na przekroczenie kryterium dochodowego?
- Jak postąpić, gdy senior uzyska świadczenie wykluczające bon?
- Czy senior będzie zobowiązany do zgłaszania zmian swojej sytuacji?
- Jak postępować, gdy senior nie chce korzystać z przyznanych usług?
- Czy możliwe będzie czasowe zawieszenie albo zmiana zakresu wsparcia?
- Jak reagować na konflikt pomiędzy rodziną seniora a osobą świadczącą usługi?

15. Monitoring, kontrola i ochrona danych

- Kto będzie monitorował realizację Programu?
- Jakie dane gmina będzie przekazywała wojewodzie?
- Jakie wskaźniki powinny być gromadzone?
- Jak monitorować jakość usług i zadowolenie seniorów?
- Kto będzie odpowiadał za kontrolę osób wykonujących usługi?
- Czy możliwe będą kontrole w miejscu zamieszkania seniora?
- Jak dokumentować nieprawidłowości i skargi?
- Jak postępować w przypadku podejrzenia przemocy lub zaniedbania seniora?
- Jakie dane osobowe będzie można przetwarzać?
- Kto będzie administratorem danych osobowych?
- Czy gmina będzie mogła wymieniać dane z ZUS i innymi instytucjami?

16. Praktyczne studia przypadków

- Senior przekracza kryterium dochodowe o kilka złotych.
- Senior pobiera świadczenie wspierające.
- Senior korzysta już z usług opiekuńczych.
- Senior zostaje hospitalizowany na sześć tygodni.
- Senior z demencją nie wyraża zgody na realizację usług.
- Rodzina oczekuje usług wykraczających poza zakres bonu.
- Gmina otrzymuje więcej zgłoszeń niż może sfinansować.
- W gminie brakuje osób posiadających wymagane kwalifikacje.
- Senior odmawia wpuszczenia osoby świadczącej usługi.
- Opiekun podczas wizyty podejrzewa przemoc lub poważne zaniedbanie.
- W trakcie realizacji usług dochodzi do wypadku osoby świadczącej wsparcie.
- Senior zmienia miejsce zamieszkania albo trafia do placówki całodobowej.

Prowadzący:

Praktyk polityki senioralnej i społecznej - ekspert wdrażania programów rządowych w realiach samorządu, który nie mówi „jak powinno być” – tylko pokazuje, **jak to zrobić w praktyce i nie stracić pieniędzy**.

Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie odpowiada za budowę i rozwój systemu usług społecznych – od pozyskiwania środków publicznych, przez wdrożenie projektów, aż po ich rozliczenie i zapewnienie trwałości. Na co dzień zarządza realnym budżetem, zespołem i ryzykiem – dokładnie tym, z czym mierzą się uczestnicy jego szkoleń.

Były członek Rady ds. Polityki Senioralnej przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (2024–2026),

współtworzący kierunki rozwoju polityki senioralnej w Polsce. Łączy perspektywę „z góry” – strategii i legislacji – z doświadczeniem „z dołu”, czyli wdrażania programów w konkretnych gminach, przy realnych ograniczeniach finansowych i kadrowych.

Twórca i koordynator skutecznych rozwiązań dla seniorów – od uruchomienia i rozwoju Klubu „Senior+”, po wdrożenie systemu teleopieki obejmującego ponad 130 seniorów. Każde z tych działań zostało zaprojektowane i zrealizowane z myślą o jednym: **żeby działało naprawdę, a nie tylko „na papierze”**.

Ekspert oceniający projekty w programie „Aktywni+”, który zna mechanizmy konkursowe „od środka” – wie, co decyduje o przyznaniu dofinansowania, a co eliminuje wniosek już na starcie. Na szkoleniach pokazuje konkretnie: **co zrobić, żeby dostać środki – i co zrobić, żeby potem nie mieć problemów przy rozliczeniu i kontroli**.

Radny Rady Powiatu Będzińskiego i Przewodniczący Komisji Rozwoju Społecznego, aktywnie uczestniczący w kształtowaniu polityk społecznych i senioralnych w regionie. Łączy rolę decydenta, menedżera i praktyka systemu pomocy społecznej.

Autor publikacji naukowych, były wykładowca Uniwersytetu Śląskiego, certyfikowany specjalista zarządzania projektami (PRINCE2®) oraz absolwent studiów MBA. Swoją wiedzę akademicką przekłada na konkret – bez zbędnej teorii i „urzędowego języka”.

Twórca podcastu „Z życia samorządowca”, w którym wprost mówi o realnych problemach systemu i kulisach funkcjonowania pomocy społecznej.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną